

פרשת בהר-בחוקותי

בהר ובחוקותי כד' בו. התוכחה נוהגין לקרא בקול נמוך, אבל בתנאי שישמע כל הקהל את הקריאה, ואם לאו-יקרא כדרכו. מפטירין (ירמיהו טז') "ה' עוזי". **מברכים חודש סיון ביום ו'.** אין מזכירים נשמות, ואומרים אב הרחמים. **סיון** המולד יום ה' שעה 4 עם 39 דק', 15 חלקים, ולשעון א"י 9.45. לוח א"י, הרב טוקצינסקי.

"...משחרבה (ירושלים), "עֲרַבָה הַשְּׁמָחָה וְגָלָה מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ".
מהו ערבה?

חשכה, קבלה, כמה דאת אמר (בראשית א): ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. בעולם הזה שבת משוש כל הארץ, **וכשיבנה הקב"ה את ירושלים, הוא מחזיר לתוכה את כל השמחה,** שנאמר (ישעיה נא): "כי נחם ה' ציון נחם כל חרבתיקה וישם מדברה פֶּעֶן וְעֲרַבְתָּהּ כְּגֹן ה' שְׁשׁוֹן וְשְׁמָחָה לְמִצָּא בָּהּ תִּוְדָה וְקוֹל זְמֵרָה".
שמות רבה, נב'

שיעור פרשת שבוע: אליאב לזר

ימי החול		שבת	
4.54	זמן תפילין /טלית	19.05	הדלקת נרות
9.12	סוף זמן ק"ש	19.15	מנחה א' 14.00 ב' 19.15
19.29-19.26	שקיעה		ערבית ושיעור הרב
13.15	מנחה א' (בחד"א)	6.45	שחרית א'
		8.30	שחרית ב'
19.15	מנחה, שיעור וערבית	11.30	קידוש
19.47	צאת הכוכבים	17.10, 13.30	מנחה
20.10	ערבית	18.00	שיעור גבי ברזלי
		17.30	לימוד "בראשית"
7.30	שחרית נוער	20.02	צאת השבת

שבת
שלום

בהר בחקותי – מה הקשר בין פרשיות אלו?

שתי הפרשיות בהר ובחקותי, נקראות בדרך כלל כפרשה אחת (מלבד בשנים מעוברות). לכאורה הסיבה המרכזית לחיבורן של שתי הפרשיות הללו היא קטנותן היחסית. אולם, נראה שיש קשר מובהק בין שתי הפרשיות הללו; די אם ניתן את דעתנו לכך שפרשת בחוקותי, פותחת במילים 'אם בחוקותי ואינה פותחת בדיבור של ה' אל משה כמקובל ברוב פרשיות התורה. דיבור זה מתחיל למעשה בתחילת פרשת בהר: 'וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר' ומסתיים בשני סיומים בפרשת בחוקותי, שסוגרים את הפתיחה של בהר. פרק כו מסתיים בפסוק: 'אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרֹת אֲשֶׁר נָתַן ה' בְּיַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי בְּיַד מֹשֶׁה' ובסוף פרק כז שזה גם סוף ויקרא: 'אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צָוָה ה' אֶת מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי'.

ברור אם כן, ששתי הפרשיות 'בהר' ו'בחוקותי' מהוות חטיבה אחת ודיבור אחד. מבט שטחי, לא מגלה לכאורה כל קשר בין הפרשיות, שכן פרשת בהר עוסקת בדיני שמיטה ויובל ועבד עברי, ואילו פרשת בחוקותי מרוכזת בעיקר בברכות וביתר שאת בקללות.

אולם, נראה שקיים קשר עמוק בין שתי הפרשיות. על אף שהתוכחות של פרשת בחוקותי, באות באופן כללי על אי קיום מצוות ה', מכל מקום התורה מפרטת למעשה רק חטא אחד: אי שמירת השמיטה. ככתוב: 'אֲזוּ תִרְצָה הָאָרֶץ אֶת שְׁבֻתֹתֶיהָ כִּל יְמֵי הַשָּׁמָה וְהָרֶצֶת אֶת שְׁבֻתֹתֶיהָ. כִּל יְמֵי הַשָּׁמָה תִּשְׁבֹּת אֶת אֲשֶׁר לֹא שְׁבַתָּה בְּשֻׁבֹתֶיכֶם בְּשֻׁבֹתֶיכֶם עָלֶיהָ (שם כו, לד-לה).

מדוע שמירת השמיטה והיובל כה חשובים, שבעיקר בגללם עלולים לבוא כל התוכחות הקשות של פרשת בחוקותי? זאת ועוד, המתבונן בסיומה של פרשת בהר יבחין שכביכול שני פסוקים 'מיותרים' ובעצם תקועים שם ללא כל קשר לנאמר לפני כן (דיני השמיטה ויובל ועבדות) ולנאמר לאחר מכן (הברכות והתוכחות): 'לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִים וּפְסָל וּמִצְבֵּה לֹא תִקְיִמוּ לָכֶם וְאָבֶן מְשֻׁפֵּית לֹא תִתְּנוּ בְּאֲרָצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ כִּי אֲנִי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם: אֶת שְׁבֻתֹתַי תִּשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשַׁי תִּירָאוּ אֲנִי ה'.'

נראה שרעיון השמיטה והיובל מסבירים הכל. נתבונן בפרק כה. כפי שצינו, חציו הראשון של הפרק עוסק בדיני השמיטה והיובל. שני מרכיבים ברורים מודגשים בנושא זה: א. שמיטת הקרקעות, הן בהקשר של הפסקת העבודה בשנים אלו (יש לזכור שגם שנת יובל היא שנת שמיטה!), והן בהקשר של חזרת הקרקע לבעליה המקוריים בשנת היובל. ב. יש בשמיטה וביובל היבט חברתי וסוציאלי מובהק, שהרי בשנה זו יכולים העניים לקחת מפירות הארץ המופקרים, וכן בחזרת הקרקע ביובל למי שנאלץ למכור את נחלתו מטעמי מצוקה כלכליים.

החצי השני של הפרק עוסק בדיני עבד עברי. עיקרם של דינים אלו היא דרישה לנהוג בעבד עברי כ'אח' בעל זכויות; לא להתעמר בו ולא לבזות אותו. עבד זה יוצא ביובל לחופשי, גם אם ביקש להשאר אצל רבו לעולם.

שני חלקי הפרק מסתיימים בצורה דומה:

פסוק כג – ביחס ליובל – 'וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכַר לְצַמְתָּת כִּי לִי הָאָרֶץ כִּי גֵרִים יִתְּשָׁבוּ אִתְּם עִמְדִי.'

פסוק נה – ביחס לעבדים – 'כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם.'

הקשר אם כן ברור ובוולט: כשם שארץ ישראל שייכת לה' ואין לנו רשות למוכרה לצמיתות אלא עד היובל, ומחוייבים אנו להפקירה בכל שבע שנים, כך גם עם ישראל שייך לה' ולכן אין לנו רשות לקנותם לעבדים לצמיתות, ומחוייבים אנו לשחררם לאחר שבע שנים או בעבד נרצע ביובל.

למעשה זה הבסיס לברכה שהיא ירושת הארץ כנאמר בפרשת בהר: 'וַעֲשִׂיתֶם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְיִשְׁבַּתְּם עַל הָאָרֶץ לְבִטָּח' (כה, יט). ובמקביל כך בפרשת בחוקותי: 'וְהִשְׁיֵג לָכֶם דִּישׁ אֶת בְּצִיר וּבְצִיר יִשְׁיֵג אֶת זֶרַע וְאִכְלֹתֶם לְחֶמְקְכֶם לְשֶׁבַע וְיִשְׁבַּתְּם לְבִטָּח בְּאֲרָצְכֶם' (כו, ה).

המסקנה אם כך ברורה: שמירת מצוות וערכי השמיטה והיובל מהוות בסיס ויסוד לשיבתנו בארץ ישראל. ולהפך, אי שמירת המצוות, ובמיוחד אי שמירת השמיטה והיובל הם הגורם המרכזי לגלות.

וכאן יש להקשות: וכי דיני השמיטה והיובל חשובים יותר מעבירות חמורות כעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים?

נראה, שיש כאן רעיון בסיסי. מטרת דיני השמיטה והיובל והעבדות, היא לא רק עשיית צדק חברתי, אלא יש בקיום המצוות הללו ביטוי לכך שה' הוא בורא הארץ והאדם, ומשום כך מתחייב שוויון בסיסי. אי שמירת הערכים והמצוות הללו, כמוה ככפירה בשליטת ה' בעולם.

לפי זה מובנים היטב שני הפסוקים החותמים את פרשת בהר (שהנוצרי מחלק הפרקים לא הבינם כראוי וקבע אותם בראש פרק כו). בשני פסוקים אלו נאמר כך:

לא תעשו לכם אילים ופסל ומצבה לא תקימו לכם ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחוות עליה כי אני ה' א-להיכם. את שבתתי תשמרו ומקדשי תיכאו אני ה'.

מה הקשר של פסוקים אלו שעוסקים בעבודה זרה ושמירת השבת לעניינים של פרשת בהר? ומה הקשר שלהם לפרשת בחוקותי?

לפי דברינו הקשר הוא ברור. אחד הביטויים הבולטים ביותר להכרה שה' בורא את המציאות ושולט בה היא מצוות השמיטה והיובל והעבדות. אי שמירת הדברים הללו, דומים ושווה ערך לאי שמירת השבת שעניינה הכרה במציאות ה' ועבודה זרה.

יתכן שניתן לראות זאת כך:

שמיטה ויובל – שליטה של ה' בארץ באדמה

דיני עבד עברי – שליטה של ה' באדם

שמירת השבת – שליטת ה' בזמן

רק שמירה של כל המרכיבים הללו מבטאים הכרה שלימה בשלטון ה' בעולם, ומהווים בסיס לישיבתנו בטח בארצנו.

את life – הרב דוד

“זחג שבועות תעשה לך – ביכורי קציר היטים”

לכל ציבור החברים, התושבים והילדים,

טקס חג הביכורים יתקיים ביום ראשון, ג' בסיוון, 16.5, בשעות אחר הצהריים, בשדות

החיטה שלנו. בואו בהמוניכם!

פרטים יבואו בהמשך.

1. חינוך-תרבות והצוות הארץני.

גילוי מצבה לנעמי אילן ז"ל

ביום חמישי, כט' באייר תשי"ע, 13.5.2010, יום השנה לפטירתה של נעמי אילן ז"ל, נעלה לקברה בשעה 18:00 לגילוי מצבה.

ערב מיוחד לזכרה של נעמי, בהשתתפות שלוש חברות זמר:

קולות חמים, מקהלת יבנה וחבורת הזמר של מיתר, אשר ישירו ממיטב שירי ארץ

ישראל,

יתקיים אי"ה ביום שני, יח' בסיוון, 31.5.2010, בחדר האוכל בקיבוץ סעד.

זה היה השבוע

בשבת שעברה, "פרשת אמור", התארחו בקיבוצנו המועמד לרבנות, הרב ארי סט, אשתו נעמה וארבעת ילדיהם. הרב ארי נתן שיעור בערב שבת על סוגיית ביה"ח "ברזילי" והקברים שתחתיו, בבוקר שבת נתן הרב שיעור פרשת שבוע בשאלה את מי מייצג הכהן הגדול (ומעניינת ההקבלה לרב) – האם הוא שליח של ה' או של בני-ישראל? נעמה נתנה שיעור בשבת בצהריים בנושא "בצדק תשפוט" – למרות השעה הקשה (14 בצהריים) הגיעו לשיעור כ- 60 משתתפים. גם בסעודה השלישית נכח קהל רב (כ-300 איש), והיא הוכתרה בהצלחה. נראה שמדובר בזוג צעיר ואיכותי, וסה"כ נראה היה שמוסכם על כל קשת הגוונים בסעד שיש לאן להתקדם לקראת קבלתם לסעד. כעת מחכים לזוג שיחליט על צעדיו.

לג' בעומר נחגג השנה במשך שלושה ימים: במוצ"ש, בתאריך המקורי, נצפו מדורות ילדים שחגגו עד השעות הקטנות של הלילה, ונשמעו ברמה קולות הדרבוקה. ביום ראשון – לג' בעומר "נדחה" – חגגו הילדים הקטנים יותר- הפעם ללא מדורה אחת של הגיל הרך אלא בהתארגנויות בודדות של משפחות. ביום שני התקיימה מדורה בארגונה של ועדת תרבות, ובניצוחו של משה מיארה אשר על השירה. ועוד באותו עניין:

"למדריכי בני-עקיבא היקרים,

יישר כח על התארגנותכם ללג' בעומר, על העשייה, הרצינות והאחריות. אנו גאים בכם ומעריכים מאד את פועלכם בלג' בעומר ובכל השנה החולפת. בברכת חברים לתו"ע, ההורים".

ביום רביעי התקיימה אסיפת חברים. מדווח עפר שלומי:

מתברר שאפשר לרקוד על שתי אסיפות בערב אחד... וקיימנו שתי אסיפות זו אחר זו. **הראשונה**- אסיפת הבכורה של האגודה הקהילתית- בה חודש הרכבה של ועדת הקבלה לשכונה. הועדה בהרכבה המלא: **נציגי הקיבוץ**- אירית (יו"ר), עפר, מתוקה, יענקוש. **נציגי השכונה**- אהרילה, אילנה אהרון, מיכל אריאל. בסעיף השני, נמסרה סקירה קצרה על המצב הבטחוני, והערכותינו אליו. החלטה בדבר קידום נטיעת רצועת העצים להסתרה ("שיעור בטחוני") במקביל לכביש הראשי - לא נדונה בשלב זה, עד אשר יתבררו פרטים נוספים הקשורים לפרוייקט.

האסיפה השניה- אסיפת החברים של קיבוץ סעד: נמסר דווח מעבודת צוות צמיחה דמוגרפית, כיווני קליטה, שטחי בנייה עתידיים בתוך הקיבוץ, ועוד. הצוות מתכוון להביא לאישור הציבור, הצעה מסודרת ומפורטת עד ראש השנה תשע"א.

כמו כן אושרה הארכת הקדנציה של אורן ברנע כיו"ר כלכלי עד פסח הבא (תשע"א).

לקיבוצנו נוספה משפחת חברים חדשה – לאה וזובי גינזברג. ברכות לקבלתכם לחברות!

לקראת חג השבועות הנכם מוזמנים, קוראים וכותבים יקרים, לכתוב לעלון בנושא ביכורים. (ביכורי יבול חקלאי אך גם ביכורים מסוגים שונים – לדוגמא: ביכורי ילדים, ביכורי הישגים, ביכורי כתיבה...ועוד).

ירושלים fe

"נחמו נחמו עמי, יאמר אלוקיכם

דברו על לב ירושלים וקראו אליה..." (ישעיהו מ', פס' א-ב)

ירושלים עיר שחבורה לה יחדיו. לב העולם – עיר של קודש, נצח, הוד והדר.

עיר שלא מצאתי כמותה בשום מקום בעולם.

שנים חלמנו, ייחלנו, התפללנו וקיווינו להגיע לרגע בו נוכל לשוב אל הלב המאחד את כלל עם-ישראל, כל יהודי באשר הוא בארץ ובגולה.

לב ירושלים מקום קודשנו - גם אם עדיין לא נבנה, לפחות הוא בתהליך שיקום והחלמה, ויש לנו מקום תפילה, לשפוך בפני בורא עולם את אשר על ליבנו, וזמנית אל מול אבני הכתל.

בע"ה בקרוב נזכה לראות את בית מקדשנו קם ועומד אל מול עינינו.

את ירושלים הכרתי בשנת תשכ"ט כתושבת ולא כתיירת מזדמנת. בשנת שירות שלי בירושלים זכיתי להכיר את האנשים היפים, אלו עם הלב, אנשי אמת שהחוץ והפנים שווים אצלם. כזו היתה שוועסטר (האחות זלמה) המיוחדת שנאה דרשה ועוד יותר נאה קיימה, לא בחלה בסעד מלא לחולה וגם סיר פינתה בלא בוש, ממרום גילה ומעמדה (היא היתה האחות הראשית של ביה"ח שערי צדק).

ירושלים של קודש, זו המזמינה לבוא ולהתפלל אל מול אבני הכתל המלאים בבקשות, תחינות, דמעות וסודות של יהודים מכל מקום ופינה. במיוחד אוהבת אני לקבוע את מקום תפילתי על יד אישה שאת תפילתה מתפללת לא מתוך סידור בקריאה רהוטה וסדורה אלא תפילה הבאה מקירות ליבה, תפילה ישירה שהיא שיח עם בורא עולם.

או אותה נערה שהגיעה בגופיה אך טרחה היטב לכסות עצמה בהגיעה אל מקום הקודש, ואומרת בקול חנוק מדמעה: "הי אלוקים, יש לי עוד משהו להגיד לך: בבקשה תבטל את הגזרה, אל תנתק את גוש קטיף מארץ-ישראל השלמה".

ירושלים בשבילי היא יום לידתה של ביתי הקטנה- כח' באייר. איזו מתנה יפה ב"ה! לא יכולתי לבקש לעצמי מתנה טובה יותר. כל-כך סמלית בשבילי ירושלים אשר תמיד בליבי.

ריחות וטעמים, נעורים ובגרות ירושלים שזורה כחוט השני בחיי.

הורי המנוחים גם הם בירושלים, בהר הזיתים טמונים, בחלקת כהנים.

לימים, אחרי אסונות ואובדנים, כאשר פגשתי את בן-זוגי, לירושלים שלנו שוב שבים. גם הוא ביום ירושלים נולד ובסמטאות ירושלים גדל, וכדי להשלים מעגלים - גם נלחם על-מנת לשחררה, במלחמה הקשה בגבעת התחמושת. ועוד סיפורי ירושלים יש לנו במשותף...

ירושלים המנחמת, המחבקת, בה כל איש ואישה יכולים להרגיש את פעימות ליבם ופעימת עירם.

איך אמר המשורר: "ליבי במזרח ואנוכי בסוף מערב". ואני – ליבי במזרח ואנוכי בקצה המדבר.

יהי רצון שיקויים בנו הפסוק "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם".

את fe חנה חנה (כח' אייר).

fe אית ק.

כדאי לקרוא בנתיבות ישראל טו', "מאחר כתלינו" של הרב צבי יהודה הכהן קוק.

נר זכרון: כז' באייר – יום השנה לפטירתו של חברנו שלום אולרייך ז"ל (תשט"ו)

כט' באייר – יום השנה לפטירתו של בנו עוזד (עודי) רום ז"ל (תשס"ה)

כט' באייר – יום השנה לפטירתה של חברתנו נעמי אילן ז"ל (תשס"ט)

"רק ירושלים..."

רק ירושלים כשואלים אותם איפה הם לרימ, לא אומרים את שם העיר, אלא את שם השכונה, כי אין עיר אחרת.

רק ירושלים עדיין קובעים להפגש לנסיעה בכניסה לעיר, למרות שלעיר לפחות 5 כניסות כבר שלוש ענה.

רק ירושלים - כשואלים אותם איך להגיע, עונים באמצעות מקומות מהעבר (תצבור את הכנסת הישנה, תחסיק לאיפה שהיה המארג של בית"ר, אף תפנה לתחנת הרכבת הישנה).

רק בירושלים כל אדם שני צובד במסרד ממשלתי ולכל אחד מהם עם קרוב שצובד בעירייה.

רק בירושלים 4 בתי רפואה בעיר אחת.

רק בירושלים קוראים לפיתה עירקית - אשתנור.

רק בירושלים קוראים לסוכריה על מקל - מצוזה.

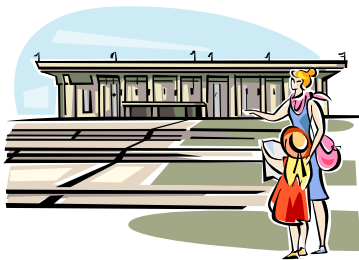
רק בירושלים קוראים לשק קמח - אבו יוון.

רק בירושלים שואלים: אבל מאיפה בירושלים? כשאתה אומר שאתה לר בעיר.

רק בירושלים יש רחובות: האננת, המורה, המלחון, המחנק, המחכת והיה רחוב האידיט ששנה את שמו לרח' טרומפלדור.

רק בירושלים מציינים מקומות לפי פיזאוצים שהיו שם.

רק בירושלים קוראים לאחד הרחובות רח' המלך קינא ל'ורא' ולא מתבלבלים מהכפילות.

רק בירושלים באינות סחרוב אין אינה.

רק בירושלים קוראים לבית כנסת - "החורבה".

רק בירושלים סופרים מאה מא-אתי-י.

רק בירושלים יודעים אינה שר חוץ מבקר בארץ, לפי הדגלים שתלויים לאורך כביש מס. 1

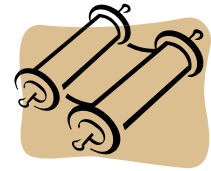
רק בירושלים יש בכל צומת שלט לכיוון תל-אביב.

רק בירושלים שלט שמסביר - רח' המדרכות ע"ש המדרכות ברחוב (נחלאות).

רק בירושלים יורדים מהרובע לכותל ומבינים את המושל "השכינה שורה".

רק בירושלים שלא לרימ בירושלים כבר שנים - עדיין קוראים לעצמם - ירושלים.

מתוק האינטרנט.

"הרבה דמעות של אושר זלגו אמש על המדשאה של קיבוץ עלומים, כאשר חתן בר המצווה הגיע לאירוע שכולו פרי יוזמה ותרומה של תלמידי כיתה ו' מבית הספר שבקיבוץ סעד. עד לפני כחודש כלל לא הכיר הנער המאושר את התלמידים, שהוכיחו מה רב כוחם בסיוע למי שמשפחתו נקלעה למצוקה כלכלית, אשר לא אפשרה לה לממן את בר המצווה של הבן.

"אני מתרגש. לא האמנתי שתלמידים שאני לא מכיר יעשו לי אירוע כזה. עד סוף ימיי אזכור להם את היום הגדול הזה", סיפר אתמול בגאווה חתן בר המצווה. "כבר שבועיים שאני לא ישנה מרוב התרגשות", הודתה אמו של חתן השמחה. "זה מרגש ובלתי נתפס. עברנו תקופה לא קלה. כל היוזמה הזו נראית כמו חלום, וקשה להאמין שיש אנשים כאלה טובים בארץ". האמא הסבירה כי בני המשפחה התקשו לממן בעצמם את בר המצווה. "אירוע כזה במשפחה שלי רק בחלומות יכול היה להתקיים. לא חלמתי שהבן שלי יזכה לאירוע מדהים שכזה, ואני מודה לתלמידים ולהורים. לא האמנתי שיש כאלה ילדים שעושים מעשים טובים עם הרב חנוך".

את התודה חייבת האמא לרב חנוך דניאל, מחנך כיתה ו' בבית הספר "דעת", שבקיבוץ סעד. הרב דניאל ישב עם תלמידיו לאחר מבצע "עופרת יצוקה", שבמהלכו התפוצצו רקטות רבות באזור, והחל לארגן את יוזמת בר המצווה. המחנך הערכי ביקש מהתלמידים רעיונות למשימת בר מצווה שתהיה חינוכית. אחד התלמידים סיפר לו כי אמא שלו עובדת סוציאלית, והוא יברר בעזרתה כיצד ניתן לסייע לקהילה. תוצאות הביורור הביאו לאיתור משפחה שהייתה במצוקה כלכלית ובמצוקת דיור. "ההורים והעובדת הסוציאלית הגיעו אלינו, ולקחנו על עצמנו לארגן להם מסיבת בר מצווה צנועה", משחזר הרב דניאל. "לאט לאט העניינים התגלגלו לידי איסוף כספים. בפורים הייתה הגרלה ענקית, ותלמידי הכיתה הצליחו לאסוף פרסים ולמנף אותם להגרלה, וכל משתתף שילם סכום צנוע. הם הצליחו לאסוף עשרת אלפים שקל. הורים ששמעו על הפרויקט החליטו להצטרף ולתרום אף הם".

כך, למשל, סיפר הרב דניאל כי הורה שבבעלותו חנות צילום בנתיבות תרם לבר המצווה צלם וידאו, צלם סטילס וגם סרט שיוכן עבור המשפחה. הורה אחר, שהוא מנכ"ל התזמורת האנדלוסית, תרם הופעה של התזמורת עם הזמר אמיל זריהן. הורה אחר תרם את החליפה. הורה נוסף, העובד בחברת היי-טק, התרים את המחלקה שלו לקניית תפילין, הורה נוסף תרם 1,500 שקל. "כך הצלחנו לדאוג למימון החגיגה הגדולה של הנער", הסביר הרב דניאל.

המצווה לא הושלמה, והיה צורך להשלים את התפאורה. קיבוץ עלומים, שבעוטף עזה, תרם את חדר האוכל, ומתנדבים מהקיבוץ הסכימו למלצר ללא תשלום. תלמידי הכיתה לא הסתפקו בכל התרומות והיוזמות, וארגנו גם הופעת מקהלה שהופיעה אמש במהלך האירוע. הם היו אחראים לעיצוב האולם יחד עם ההורים, כולל סידורי חניה ועזרה למלצרים, עד הדחת הכלי האחרון בסוף האירוע. הכל למען ילד שלא הכירו.

"הכל יוזמה של התלמידים - מהרעיון ועד הביצוע", מסכם המחנך דניאל. "הדגש זה להראות את ערך הנתינה ובר מצווה זה לא רק להניח תפילין ולעלות לתורה, אלא גם לחשוב על הקהילה בצורה בוגרת, לבוא אחד לקראת השני, כי זה המוטו של בית הספר - להיות טוב, ישר ומאושר. לחשוב מעבר ליאני הפרטי". העובדת הסוציאלית מיכל מויאל, שקישרה בין הכיתה לבין המשפחה, הוסיפה: "זו יוזמה חיובית של תרומה לקהילה. תלמידי כיתה ו' פעלו חודשים ארוכים למען המשימה, והחיבור בין המשפחה לבין התלמידים היה סיפור הצלחה. מעולם לא הייתי באירוע מסוג זה. זה מרגש כי אני אמא לילד בכיתה שעשו בה דברים נפלאים. ריגש אותי כי לא האמנתי שהילדים יצליחו להרים אירוע מדהים כזה".

ארכי בינדר, 4/5, פורסט ב"א צריב".

חול"ט חברתיים והשחתה בכלכלה בישראל אול ערכי התורה

תגליות השחיתות הנגלות לנו לאחרונה בקצב הולך וגובר מכאיבות ביותר. לאט לאט חודרת התובנה כי אין כאן מעידה חד פעמית של איש זה או גוף אחר אלא שיטת עבודה שנוצרה אצלנו בבית, בה נמסר בחדר אחורי נכס השייך לציבור לאדם פרטי תמורת שלמונים. ההליך המשפטי נגד המושחתים נדרש, אך בנוסף עלינו להבין את שורשי הבעיה, להציב חלופות לפיתרון, ולרפא את המחלה.

אתחיל בסקירה על קבוצות עניין בכלכלה בישראל:

הסוציאליסטים:

קבוצת חברים הדוגלת בשוויון יחסי וחלוקה צודקת של המשאבים וזאת באמצעות רגולציה חזקה תוך נטרול או הקטנת כוחות השוק. הערכים אכן נעלים אך מה שקרה ברוסיה, בכמה ענפים ומקומות בישראל, בקוריאנה ועוד, הראה חד משמעית על כשלון השיטה. הסוציאליזם יצר אדם עם מוטיבציה כלכלית נמוכה ואי חתירה למצוינות, בנוסף נוצרו גופים מונופוליסטים עתירי שומן ומסואבים שלא עמדו במבחן השוק וקרסו.

הקפיטליסטים:

הקפיטליסטים כאן ובעולם מובילים את הכלכלה המודרנית, הם דוגלים בשוק חופשי שמניע את עצמו, ובכך שהחזק והטוב שורדים. השיטה כבשה את העולם עד שנפלה בגדול ב 2008. התברר שמובילי המשק בשוק ההון ובבנקים שדדו את הציבור. אמריקה הייתה דגל ההצלחה ושם גם נמצא מרכז הכובד של השוד והנפילה. הפיתרון למרבה הצער היה לעזור לאותם גופים להתאושש (במקום לחסל אותם, או לבנות אותם אחרת) בעזרת תקציב ממשלתי = כספי הציבור. מה שהיה הוא שיהיה.

חונטת מובילי המשק:

יש קבוצה שלישית שמשתדלת לא לבלוט. בקבוצה זו נמצאים בעלי ההון והשליטה במשק וכן מעטפת מקורבים בממשל ובמשרדי השלטון. כל פקיד ממשלתי צעיר יודע היכן כדאי לו להיות בשוק הפרטי כשיפרוש. כאן נובט לעיתים מפגש האינטרסים בין ההון לשלטון. החונטה חיה בחוקים קפיטליסטים ברורים. פער המשכורות שיצרה הוא הגבוה בעולם, ההשחתה הקפיטליסטית בעם הספר בני הנביאים שברה שיאים. מצד שני החונטה נגד תחרות: אם (רק לדוגמא) לשלושה מהחונטה יש חברה סולולרית, הם תמיד יהיו נגד כניסת חברה נוספת = תחרות, וכך בכל תחום. כאן בעצם הם בעד רגולציה (ויסות השוק ע"י הממשל) סוציאליסטית שלטונית, והשלטון בחוקיו משרת את ההון. נסכם אם כך שבעזרת רגולציה ואי תחרות – כלים סוציאליסטים מטבעם, ניתן לייצר חברה אולטרה קפיטליסטית.

ישראל: ההיסטוריה שלנו בעת החדשה סיעה ביצירת המצב.

מחד יש מסורת של שלטון ריכוזי מפא"יניקי סוציאליסטי, ומאידך זאת מדינת עלייה עם מספר גדול של תושבים שהגיע עם מעט נכסים. המשפחות המעטות שהובילו את המשק בהתחלה ניבנו מהצמיחה המואצת של המדינה – הם היו החבורה הקטנה שהניעה את הכלכלה. השלטון במדינה הצעירה היה צריך את ההון, ובעלי ההון ידעו איך לעשות עוד הון מהשלטון. עולם ההיטק הצמיח לנו כוכבים חדשים מחוץ לחונטה, עולם זה וכן יזמים ובעלי עסקים מוכשרים במיוחד, מקטינים וממתנים את השליטה הריכוזית של החונטה.

שחיתות השלטון ופערים לא סבירים במשכורות, נמצאים היום על השולחן בישראל, האם הדברים ברי שינוי?

פרשות השבוע

הפרשות האחרונות בספר ויקרא מציבות בפנינו כמה מצוות חברתיות כלכליות:

- א. לקט שכחה ופאה – "לעני ולגר תעזוב אותם".
- ב. "לא תגזול ולא תלין פעולת שכיר".
- ג. "וכי ימוך אחיך ומטה ידו... והחזקת בו".
- ד. "לא תהדר פני גדול, בצדק תשפוט את עמיתך".
- ה. נגע (צרעת) בבית ארץ אחוזתכם - כשיש "נגעים" בבית, מוציאים את האבנים הנגועות למקום טמא ומחליפים אותם באבנים חדשות.
- ו. שמיטת כספים – לחובות כספיים יש תפוגה. העני יכול לצאת ממעגל החובות ולהתחיל מחדש.
- ז. שמיטת קרקעות – חלוקת המשאבים המרכזיים עוברת תיקון כל 50 שנה. המשאבים העיקריים מחולקים מחדש לכולם ואין מצב שבו כמה משפחות הן הבעלים של קרקעות הארץ.
- ח. שבת – היום הקדוש והטוב בשבוע הוא יום בלי צבירת כסף, סדר העדיפות מוגדר.

ספר הספרים מונח לפנינו עם משנה חברתית כלכלית ברורה. הספר מכיר את טבע האדם, את תאוותו להון ללא גבול ואת כוחו המשחית של השלטון והכוח, ומנסה לחנך חברה לערכים שימתנו את הכוחות השליליים הנ"ל. גם אם רשימת המצוות הנ"ל אינה ישימה היום כולה, כפשוטו של מקרא, היא נותנת לנו עוגנים בסיסיים ורוח גבית מוסרית תמידית. אנחנו במשטר דמוקרטי, הכול פתוח ואסור להתיימש. עלינו לחנך לערכים הנכונים ולהחזיר את הבושה לחזירים. עלינו להאיר באור השמש כל מעשה השחתה ולהעניש בהתאמה. עלינו לאתר מוסדות שקלקלו, לנקות את הזבל עד שתבריק הרצפה ולבנות אותם אחרת מחדש. עלינו להחזיר לציבור חלקות ונכסים שנגזלו בהליכים מושחתים גם במחיר פגיעה בבעלי ההון, למען יראו וייראו. עלינו לשאוב את רוחו של ספר הספרים לתהליך היצירה של מערכת כללים חברתיים כלכליים בריאה מחד ומרוסנת מאידך.

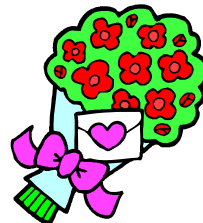
אורן כנ"צ.

הערה: הרעיונות שבתחילה מוזכרים במאמרים שונים בחודש האחרון ע"י מספר כותבים, שלשמחתי לא מרפים מהעניין, וגם על המשך נכתב כבר רבות. אין חדש בדבריי.

למשפחות לנדאו וגולדנברג
לעפרה ודביר נווה
מזל טוב מקרב לב להולדת הבת
נכדה ליסכה ובנצי ז"ל

מזל טוב!

ליהודית ויעקב מוסנזון
ולכל המשפחה
ברכת מזל טוב לבבית
להולדת הנין
נכד לאורית ועמוס אורי
בן לשלומית ויהונתן פיאמנטה

אנשאתם אנשאותיכט (ב)

קראתי את דברי טוביה, המזהיר את המלקטים בפרדס ובמטע, מפני ריסוסים. "חלק מהריסוסים יהיו חריפים במיוחד". ריסוסים חריפים במיוחד לפירות אשר אנחנו אוכלים? עלי להודות שזה די הבהיל אותי. האם אני רוצה לאכול פרי שרוסס בחומר חריף שהורג את כל המזיקים, אבל עלול לעשות נזק גם לגופי? התשובה שלי היא: ממש לא!

ועוד מוסיף טוביה "אנחנו מגינים על הפרי ועל העצים בחמרי הדברה כל השנה" – ומי מגן עלינו, הצרכנים, אוכלי הפרי?

טוביה היקר, אני מבינה שחלק מדבריך מיועד למלקטים, אשר לפעמים אולי רואים את הפרי על העץ ואינם יכולים להתאפק. אבל לדעתי, הגיע הזמן (וזה כבר מובן להרבה אנשים וגם בסעד יש כבר גידולים שלא משתמשים בריסוסים חריפים) לבדוק חלופה לריסוסים שהזכרת. חלופה שתהיה טובה יותר לבריאותנו ולבריאות הצרכנים שקונים את תוצרתנו.

דכורה רולנאן.

הוצאות וצדת דת

תוספתא מגילה פרק ב: "בתי כנסיות אין נוהגין בהן קלות ראש. לא יכנס להן לא בחמה מפני החמה, ובצינה מפני הצינה, ובגשמים מפני הגשמים. ואין אוכלין בהן ואין שותין בהן ואין ישנין בהן, ואין מטיילין בהן ואין נאותין בהן. אבל קורין ושונין ודורשין בהן..."

לצערי הרב, מזה תקופה ארוכה רבו התלונות על הנעשה בבית הכנסת, בחצר, במבוא ובדשא בסביבות המקום. אין כוונה להעמיד שוטרים, אבל נשמח אם ההורים ידאגו שבית הכנסת ישמש את ייעודו וכן סביבת המקום. בל נהפוך אותם למגרש משחקים ואת הדשא למגרש כדורגל.

- לכל החגיגה הזאת הצטרפו לאחרונה גם כלבים וחתולים שעושים 'קומפנדריה' (קיצור דרך) ואף נחים על הריפוד. לכן הקפידו לסגור את הדלתות כאשר אפשר.
- לעתים נמצא שלא מכבים את האור בבית הכנסת: אנא, כל מי שרואה ששכחו, אָזרו חיל וכבו.
- מזוזות: מי שהרחיב את ביתו יכול לקבל ב-120 ש"ח (אצל אליהוא). על מזוזת הממ"ד הקיבוץ משלם.
- ולהזכירכם שוב, מי שעובר דירה צריך להשאיר את המזוזות, כי הן רכוש הקיבוץ. בתי מזוזה פשוטים אצל אליהוא.

חנא, אעס וצדת דת

לצערנו, הרב דוד רוזן, שהיה אמור להגיע הנה בערב יום ירושלים, נאלץ לנסוע פתאום לחו"ל, ולא יבוא אלינו.
(התפילות יתקיימו כפי שפורסם)

יפן – ארץ הֶנְסוּ (הֶנְסוּ) הַצֹּלְפָה: רֵשֵׁי טוֹיֹטָה

עולים בנתב"ג למטוס ועוברים בשמיה של טורקיה, ארמניה, אוזבקיסטן, ...סטן, ומונגוליה, ונחיתת ביניים בסיאול לאחר כאחת עשרה שעות – ועוד שעתיים עד לטוקיו.

הגשם שפגש אותנו מיד עם רדתנו מהמטוס היה החויה הראשונה, אבל לא הפתיע אותנו משום שהזוהרנו מפניו. זה היה גשם דקיק, מזרזף מפעם לפעם אבל לא מטריד במיוחד. הגשם ילווה אותנו במהלך הטיול במקומות שונים, וכפי שהתבטא המדריך, אם תתפללו טוב, אז אולי תהיה לכם הפתעה. כנראה שהתפילות שלנו עזרו במקצת... בערב האחרון ביפן, בשיחת הסיכום, העלו המשתתפים נושאים רבים והתרשמויות ושיקפו את מכלול הדברים שחווינו בשמונת הימים שבהם טיילנו ביפן: [יומיים טסנו הלוך ושוב]

בראש וראשונה נושא הניקיון: אין דבר כזה שפיסת נייר תתגלגל על הרצפה, ברחוב או בתוך הבית ואם במקרה נפל משהו, מיד נמצא מישהו (יפני...). עם מטאטא ויעה וישר לפח. אין בדלי סיגריה, אין פחיות משקה זרוקות, ויתר על כן, אין למצוא פח אשפה כפי שאנו מכירים משום שאין צורך בהם ובמקום אלה ישנם מיכלים מסומנים עם הדרכה בכתובת או בציור המסבירה איזה סוג אשפה אפשר לזרוק לאותו מיכל. זה כמובן מקרין ישירות עליך, ואנחנו כמותם מתחילים להקפיד לבל תיפול פיסת נייר או לכלוך מהיד. אין דבר כזה לחצות את הרחוב שלא במעבר חצייה – באור ירוק בלבד.. במעבר החצייה לא יורדים מהמדרכה עד שמתחלף האדום בירוק. לכאורה נראים הדברים כמובנים מאליהם, אבל מי מאיתנו לא חוטא ומזלזל כשאנו בארץ? אבל לא ביפן!

הטיפול של הפרהסיה: טיפוח הגנים וסביבת הבתים. למשל, קשה למצוא כביסה התלויה במקום גלוי לרחוב. העצים מעוצבים בצורות מיוחדות וגם כאשר הם נמצאים בשלכת, הם כאילו משמשים כמוצגי נוי. אתה עובר ליד גינה ברחוב ומיד בא לך לצלם...

יפן היא ארץ שלא נתברכה במרחבים והערים בנויות די בצפיפות, אבל את נושא התחבורה הם פותרים בצורה מרשימה! הם בונים כבישים בקומות! כלומר: כביש הכניסה לעיר נמצא לעיתים בגובה של בנין בעל שבע קומות ומתחתיו בנויים הכבישים היותר פנימיים של העיר. כך שמהמפלס הגבוה ביותר מציצים למטה ורואים את כל התחבורה הזורמת לכיוונים שונים. רוב התחבורה הבין-עירונית מתנהלת בעיקר ברכבות: בראש וראשונה ה"שין-קאן-סן" שזוהי רכבת מהירה המסוגלת לעבור את המרחק בין מטולה לאילת במשהו שבין שעתיים לשלש. הרכבות הנוספות הן יותר איטיות ומיועדות להיעצר בתחנות רבות בערים ובניהן. הניקיון והסדר בתוך הרכבת תואם את מה שנכתב לגבי הניקיון ברחובות ובכל מקום.

תופעה אופיינית, וודאי "מוזרה" ברכבת: כל עובד בשרות הרכבות, כמובן במדים מגוחצים, הנכנס לאחד הקרונות קד קידה, לפני צאתו מהקרונות הוא פונה לציבור הנוסעים ושוב קד קידה. מחוץ לרכבות ישנם האמצעים הרגילים כמו אוטובוסים ומוניות. (מונית שעומדת אפילו לזמן קצר, מיד יוצא נהגה עם סמרטוט ביד ומנקה ומקציף שחש וחלילה לא יראה גרגיר אבק...)

היפנים אינם נרתעים מבעיות הנדסיות שבהם הם נתקלים, למשל, בבניית קו רכבת או כביש: מסילת הברזל וכן הכבישים עוברים על פני גשרים ומנהרות ואין מחסום טבעי או לא טבעי שלא נמצא לו פתרון. כמות המנהרות והגשרים היא ענקית. חניות למנוחת הנהגים – שהיא חובה על כל נהג אחרי שעתיים נהיגה, מביאה את הנוסע למקום חנייה מרווח, לעצירה ולשירותי הסעדה ונוחיות, המבריקים בניקיונם ובהם מכלול חידושים לנוחיות המשתמשים.

הביקור במקדשים נתן לנו מושג מה והבנה על דת השינטו, שהיא דת רוחנית בעיקרה וקשורה למיתולוגיה ולמסורת. עיקר צרכי הדת הם יותר ענייני הפרטי של כל אדם ואם נשאל אותם מהי דתם, הרוב יאמרו שאינם יודעים או יתבלבלו. ברובם הם חילוניים אך משתמשים בטקסים הדתיים והמסורתיים המגוונים. אין בדת זו מנהיגים רוחניים המכתיבים את עיקרי המנהגים או מורים לציבור כיצד לנהוג. לא כפי שהדבר בדתות אחרות, כולל הדת היהודית, שבהן הרב או הכומר הם

סמכות דתית מחנכת וקובעת בחיי היום-יום. למקדשים מגיעים היפנים בצורה אינדיבידואלית ומניחים את המנחה הצנועה שלהם עבור המקדש או הנזירים החיים באותו מקדש. הנצרות המיסיונרית היתה אסורה ולכן מעטים הנוצרים ביפן.

לקבוצה שלנו היה אירוע יוצא דופן במקצת: בשעת סיורנו במקדש מייג'י בטוקיו, ביום שני, יום הזכרון לחללי המלחמות בארץ, בשעה חמש אחה"צ, שהיא שעת הצפירה בארץ, שמענו את הצפירה מתוך טלפון נייד וכולנו נעמדנו דום למשך הדקות של הצפירה. אירוע בהחלט מרגש! לאחריו נאמרה תפילת "א-ל מלא רחמים" ו"קדיש". את ערב יום העצמאות חגגנו בבית חב"ד ושיתפנו גם אותם בשירה ובריקודים.

את התרבות של יפן קשה לקלוט בזמן שהייה כל כך קצרה, וכבר בתחילת הטיול קיבלנו "שיעור" במועדון שבו התאמנו מתאבקי "סומו", שאין לי ספק שמראיהם העירומים כמעט ומשמני בשרם לא נעמו לעיני רבים בחבורה, והיה ברור שזה לא מה שמאפיין את תרבות יפן.. לעומת זאת, מופע גיישות בלבוש מסורתי היה יותר צבעוני ומהנה. "אגודת הנוצרים היפנים ידידי ישראל" מקיימת את "בית שלום" (השם קרוי בעברית) ולהקת זמריה הנקראים "השחר" הופיעו בפנינו במחרוזת שירים עבריים ובראשם "ירושלים של זהב", הלהקה מקצועית ונעים לשמוע אותה. והם מקיימים הופעות מחוץ ליפן ולפחות פעם בשנה בארץ וכן בפני יהודים בארה"ב.

להר "פוג'יי" דווקא זכינו לעלות ביום שלא היתה עננות חזקה ויש לציין שזה מראה מרשים ביותר. פסגת ההר, שהוא קטום בראשו בגלל היותו הר געש, מכוסה שלג עולמים וקשה ל"תפוש" יום בהיר שבו ניתן להגיע ולראות אל שיאו של ההר. אנחנו זכינו לראותו, בהיר ולבן וכפי שאמר מדריכנו, זה בזכות התפילות שלנו. ההר נחשב לקדוש בעיני היפנים ומסביבו מקדשים בודהיסטים ושינטו. הוא מתנשא לגובה של כ-3800 מ' אבל רק מטפסים מנוסים מגיעים לפסגתו ממש.

ביפן יהודים וישראלים מעטים, בייחוד לאחר שהשלטונות חיסלו את תופעת ה"בסטות" הישראליות שבהם מכרו תמונות מזויפות ליפנים התמימים ומאז נמצאים יהודים ישראלים בעיקר בטוקיו ובקובה. בטוקיו ישנו בית חב"ד המספק ליהודים הרוצים בכך שרותי דת ומזון כשר. לקבוצה כמונו זה היה המקור היחידי ביפן לאוכל כשר, וגם כשהרחקנו מטוקיו, המשכנו לקבל עדיין את המצרכים הכשרים מאותו מקור.

ביקור קשה למדי הוא הביקור בהירושימה, העיר ש"חוותה" את פצצת האטום. למרות שכיום זוהי עיר יפה ובנויה לתפארת, השכילו פרנסי העיר להמחיש את הזוועה שניחתה עליהם בסוף מלחמת העולם ה-2. במקום נפילת הפצצה ההיא הם הקימו גן מרשים ומוזיאון המציג כמעט כל שנייה שעברה מרגע הטלת הפצצה וממחיש בתמונות ודיאגרמות וגם בהצגת חפצים את המפלצתיות שבאירוע הנורא. אם היה לנו רגע טראומתי במשך הטיול, הרי היתה זו ההתבוננות באותן דמויות חסרי פרצוף וצורה שהסתובבו אנה ואנה מבלי שהיה להם מושג מה קרה ומה נפל עליהם. זמן רב לאחר מכן לא הבינו את המשמעויות של התוצאות ההרסניות ואת אי היכולת לשרוד בחיים כתוצאה מהשפעת הקרינה של הפצצה. אחד הניצולים ששרד, תיאר זאת באומרו שפשוט השמש נפלה מהשמים... מי כמונו הנמצאים תחת איומו של אותו פסיכופט מטהרן יכולים לחוש את האימה כאשר רואים את התוצאות הנוראות. אבל השיקום המרשים של העיר משאיר בכל זאת מקום לתקווה.

אי אפשר לומר שראינו את כל מה שמאפיין ומצוי ואפשרי ביפן. בשמונה ימים אפשר רק לגעת בקצה קצהו של המקום הזה שהוא תופעה ייחודית. ביקרנו במספר מצומצם של ערים, בהם טוקיו הבירה שבה כ-13 מיליון תושבים, וזה משהו שקשה לעבור אף בחודש, אבל היינו ועברנו בערים קטנות יותר. על המכנה המשותף לכולן כבר סיפרנו שהוא הניקיון והסדר, הקידמה, המשמעת המוקפדת והטיפוח החיצוני. ראינו את היום-יום שלהם מבלי שנכנסנו אפילו לבית פרטי אחד. זה מסקרן אבל לשם כך יש צורך בהמון זמן...

רחל וי אמינס